

В края на миналата седмица стана известно, че руският президент Медведев се обърна към своите поданици по повод Деня за почитане паметта на жертвите на политически репресии. Като модерен и динамичен политик бившият шеф на Газпром използвал за целта своя блог, убеден навярно, че по този начин видеопосланието му ще достигне до най-голям брой руснаци, заседнали пред своите компютри и из най-затънтените кътчета на великата северна страна.

Незабавно световните агенции разпространиха като новина от първостепенно значение главните акценти от президентското обръщение. Случи се да съм на дълъг път и така можах цял ден да следя новинарските емисии на световната служба на Би Би Си, на големите германски радиостанции, а по-късно и онлайн изданията от “Шпигел” през “Ди Велт” та чак оттатък океана.

Задъхано и на всеки кръгъл час се съобщаваше едва ли не сензационната новина – руският президент осъдил сталинските репресии и заявил, че няма оправдание за престъпленията от миналото. Почти нескритото вълнение, възхищението от смелия акт на руския президент, очакванията, че се случва нещо ново и обнадеждаващо нямаха край.

Припомням за разсеяните, че не се намираме в 1956-а, нито в 1965-а нито дори в 1989-а година. „На двора”, както се казва на езика на Пушкин, Гогол и Дмитрий Медведев, е

лето Господне две хиляди и девето.

Нека направим един мислен експеримент.

Можем ли да си представим 20 години след рухването на Третия райх светът да възприеме като сензация и повод за благи надежди изказване на германския президент, че Хитлер е злодей, защото е изтребил милиони свои съграждани, че няма оправдание за репресиите и терора? При това, описвайки най-красноречиво ужаса, в който е живял неговият народ, той да представи злодеянията едва ли не като природна катастрофа, сгромолясала се изневиделица над страната? Да не пророни и дума за идеологията, направила възможен терора, за партията, която масово и безмилостно го е организираща и провеждала, за организацията от шпиони, палачи и мъчителни, в чиито редове е служил неговият предшественик на президентския пост?

Мислимо ли би било този хипотетичен германски президент да говори в своето послание само за злодеянията, „от които са пострадали всички народи в нашата страна”, и да не спомене с нито една дума милионите изтребени, затворени и изтлели в германски концлагери граждани на близки и далечни страни? Да не се поклони и пред тези жертви и да не помоли за прошка съседните „пострадали” народи?

Сигурен съм, че на горния експеримент е съдено да си остане завинаги в областта на политическата фантастика.

В какъв свят живеем, питам се тези дни аз, и с каква страна на изток от Полша се налага да делим един континент, щом изказване на нейния държавен глава на най-ниското ниво по скалата на естествените норми на хуманността и принципите на човешкото общежитие може да се превърне в световна сензация и основа за розови мечтания?